

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-pno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nanski ulici; v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“, Via Rabatta (Rabatišče) št. 20.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

O Irredenti tržaški.

Bomba, vržena 2. avgusta na večer med množico, zbrano okoli veterancev, ki so se šli cesarjevemu bratu poklanjat, vzbudila je mnogo hrupa, pisarjenja in še več govoričenja. Časniki ne samo avstrijski, ampak vseh držav, vse Evrope so hudodelstvo in predrzno demonstracijo vse te dni razgovarjali in po svoje presojevali. Naj u dogodku in kar je porodil, nekoliko tudi danes spregovorimo. V prvi vrsti so oni večer in poslej občudovali hitro mišljenje in hrabro obnašanje predsednika veteranskega društva g. Rake-ja. On je obvaroval ljudstvo, da ni prišlo v večjo nesrečo; kajti ako bi se bili veterani razkropili, ko je bomba počila, bi se bila množica tekoj hotela maščevati nad onimi, ki se vstevajo med irredentovce, in nasledki bi bili utegnili nastati strašni in nepopisljivi vsled gnječe in velikega števila ljudstva, ki je bilo zbrano. Vendar pa je ljudstvo pokazalo v nasledajih dneh svojo razburjenost proti Irredenti. Več večerov zaporedoma se je zbiralo v velikih kupih in je hotelo posebno tiskarno in stanovanje uredništva Independentovega posuti in razdejati. Policija je s težavo take namere zabranila; kljubu temu je marsikaj temu listu poškodovalo in ena vrata vrglo kar naravnost v morje. Veliko kavarno, kjer se Irredentovci sbajajo, je morala policija zapreti, potem ko je množica stolice razmetala in polomila. Judom je hotela ljudstvo „get“ zažgati in je očitno razodelo svoje prepričanje, kakó ravno judje tudi v Trstu Irredento vzgojujejo. Judje, ki so predrzni, dokler se jim pest ne pokaže, so se od strahu kar poskrili, in mnogo jih je nagloma pete odneslo v Gorico in druga bližnja mesta; bali so se vsega hudega, in le policiji se imajo zahvaliti, da jih ni zadelo maščevanje ljudsko. V nedeljo pa so se bali tudi nejudovski irredentovci, češ, da jih bodo slovenski fantje iz okolice tržaške nasekali, ker ta dan, o priliki vmeščenja novega škofa, je imelo privreti in je došlo mnogo okoličanov v Trst. Okoličani jim niso storili ničesar, dobro pa je vedeti, pred kom imajo še strah. „Tribüne“ v tem zmislu zahteva, da bi okoličani zopet dobili orožje v roke, kakor so ga poprej imeli.

Kupčijska zbornica tržaška je svoje obžalovanje izrekla nad zločinstvom; v enak namen se je bil sešel mestni svet tržaški, in se je od teh strani vsaj formalno demonstracija obsodila. Velika predrznost se je pokazala pa s tem, da v ono mestno sejo ni došlo kot samo 37 odbornikov, 17 levičarjev ni bilo navzočih! S

tem so celó ti mestni odborniki takó rekoč demonstracijo odobrili in pred celim svetom pokazali, da jim za Avstrijo nikakor ni mar. Vidi se torej, kaj pomeni v Trstu progressovec, in č. bralci naj si zapomnijo za vselej ta izraz, s katerim pogostoma stranko, kakor se sama imenuje, opisujemo.

Kdo bi po takem še veroval, da je tudi „Independent“ proti zločinstvu, ki je s par besedicami spregovoril, češ, da tudi on obsojuje hudodelstvo! Ta list, ki neizmerno vse zaničuje, kar je avstrijskega, je potem popolnem obmolknil, in se je hudoval samo še nad „Triester-Tagblattom“, da je ta irredentovskemu listu očitno in krepko povedal, kar mu gre, namreč, da je on s svojo stranko zakrivil oni atentat, da je on vzgojil zločinca, tudi ko bi jih za posebni slučaj ne bil spodbudil. V resnici, „Independent“ je molčal ves čas o razstavi, potem ko ji je od začetka nasprotoval, in je v par vrsticah povedal, da je prišel cesarjev brat k odprtji razstave. In po zločinatvu o razstavi tudi nadalje molči, in se le hudoje, da ni še miru v Trstu, kakor ga on želi. Enako zloben, samo v pohlevniši obliki je „Cittadino“, ki je hotel prav okorno podtikati, češ, bomba bila je vržena samo vsled osebnega maščevanja! Kdo bi budalosti ne zasmehoval, ker smijati se temu, bilo bi prenedolžno! Isti prinaša iz Gorice dopis, ki sicer nekako fino, vendar pa za slovensko pleme preokorno indirektno odobruje oni zločin, in obžaluje samo, da je petarda zadela tudi nedolžne. Dopis obžaluje, da se morajo za takó rekoč „svete namene“ (sacre aspirazioni) ne povsem modri pomočki rabiti, drugače bi že šlo — ergo bi bila tudi ta demonstracija na pravem mestu! Taka, taka je, in vendar hočejo tudi zdaj resnico prekriti. Še telegramov niso dovolili oni večer brez podvojene kontrole razpošiljati.

Na severji ima Avstrija pa nemško Irredento, in ustavoverski listi, kakor „N. f. P.“ in „Deutsche Zeitung“, ste silno hudobno demonstracijo opravičevali. „Neue freie Presse“ ni grajala Irredentovcev zaradi petarde, tedaj ne zaradi demonstracije kot take, ampak zavoljo pomanjkanja previdnosti, češ, da svoje namene utegujejo po manj nevarnih potih doseči, s petardami pa da služijo samo Slovencem! Ta perfidni list si upa ob tej priliki govoriti o Slovincih, kakor da bi mi začeli še le z novejšo dobo avstrijsko razodevati (ein noch ziemlich junges Osterreichertum!)

Herbstovski listi so vedno vsled svojih namer lahonstvo v Dalmaciji, v Trstu in v Troljih podpirali; ni čudo, da so tudi zdaj zagovorniki tržaške „Irre-

dente.“ Naposled povzdigujejo isti listi sedanjo tržaško vlado, češ da je energična proti „Irredenti.“ Taaffe pa da je tudi poslednji tržaški atentat zakrivil. Kedar hoče judovski list koga rešiti, zavrača krivdo na druge, ki so nedolžni, in s tem je v našem listu o taki zlobnosti dovolj povedano.

„Wiener Allg. Zeitung“, ki hoče po svoje Nemce zopet na krmilo in Slované v njih zavetje spraviti, se silno boji, da bi kak Slovan prišel za namestnika v Trst in bar. Depretisa hvali kot izvrstnega na vse strani. Radi bi povedali, kakó jo je rimski „Faula“ v tem pogledu zasukal.

Vendar pa je tudi med dunajskimi listi nekaj takih, ki zahtevajo drugačno postopanje proti Irredenti tržaški in vsled tega druge vlade. O avtonomističnih listih še govoriti ni treba, ker oni so za drug sistem v Trstu; zlasti „Politik“ in „Tribüne“ ste izvrstni zagovornici naši; pa tudi „Vaterland“ zahteva, da na jugu naj se v korist državi vkropi in postavi na vrh slovauski element. Ogrski listi, kakor „Postar Lloyd“ ki je judovske barve, so proti Taaffeju; „Hon“ pa očita sarcastično zlasti Herbstovcem, češ, povsod so Nemce med Ogre in Slované vtikavali, samo med ital. Irredento v Trst ne. Zakaj? odgovor je prepuštil ta list bralcem, in mi tudi.

En pruskonemški list žuga, da Italijani ne dobé nikdar Trsta, prej ga bo prišel branit nemški meč. To smo mi zadujč in večkrat trdili, pa upanje imamo, da bodo Avstrija in v prvi vrsti nje slovauski oddelki dovolj močni, vsako tujo silo in tudi nemško zavrniti.

Govori se, da Taaffe hoče v Trstu drugače in energično postopati. „Edinost“ in v enakem zmislu „Novice“ zahtevajo principijalne spremembe v vsej upravi in vstvaritev večje skupine z imenom nekdanje „Ilirije“. Primorska naj bi se združila s Kranjsko, pravi „Ed.“, naj bo potem glavno mesto Trst ali Ljubljana.

Vsekakor upanje je, da Irredenta si je škodovala, cesar in dunajska vlada vesta dobro, kake razmere so v Trstu in v Primorji, in s to zavestjo se tolažimo z boljšo bodočnostjo tudi mi in z nami vsi Slovinci.

Dopisi.

Z beneške meje, dne 30. julija. (Še enkrat: Beneški Slovinci pa lasko duhovenstvo) V „Soči“ od

LISTEK.

Pet tisoč metrov nad zemljo.

Znano je, da se vsako telo proti središču naše zemlje pomika, ako mu podlogo, ki pad zavira, spodmaknemo. To je fizikalen zakon, kateri nobene izjeme ne dopušča. A vendar mi bodeš, dragi čitatelj, ugovarjal, da to ni popolnoma istinito, ker tudi dim telesom prištevamo, in vendar ta ne pada, temveč se v zrak vzdiguje. Da, tudi košček suhega lesa, katerega globoko v vodo potisneš, ne bode na duo padel, temveč povrne se na površje. Toda te prikazni ne omajajo naše trditve, ker omenjeni zakon velja le za popolnoma prazne prostore, t. j. za take, kder ni zraka niti vode niti drugega telesa. Rekli bomo torej bolj natanko: V popolnoma praznem prostoru padajo vsa telesa proti središču naše zemlje, in sicer je v tem slučaju brzina ali hitrost padanja za vsa telesa enaka. Vzrok temu padanju je nevidna sila, kateri težnost pravimo.

A kedar je telo v vodi, nasprotuje težnosti druga sila, katera žene telo navpik navzgor; tej sili pravimo vzgon, ker žene kvišku. Kedar delujeta na dve nasprotni sili, zmaga vselej močnejša, in telo mora njej slediti. Ako n. pr. kamen v vodo potopiš, pade na dno, ker je težnost kamnova večja od vzgo-

na; pluta (korek, iz katerega se delajo zatiki ali zamaški za steklenice,) v vodo potopljena, sili pa na površje, ker je v tem slučaju vzgon večji od težnosti.

Za vsak slučaj uže naprej lahko preračunimo, katera imenovanih sil je večja. Telo položimo na dobro vago ter določimo, koliko kilogramov ali gramov tehta. Se ve, da moramo to v brezračnem prostoru izvršiti, ako hočemo povse natanki biti. Na to pretehtamo toliko vode, kolikor je telo v vodo potisneno zaleže. Ako potem množino prejšnjih kilogramov ali gramov sedanjim primerimo, izvemo takoj, katera sila je močnejša, in kam se bode telo ponikalo, navzgor ali navzdol. En kubični decimeter kovanega železa, to je: tak kos, ki je en decimeter dolg, širok, in visok, tehta n. pr. 7.79 kgr., en kubični decimeter vode pa 1 kgr., torej prevaga težnost tega železa vzgon za 6.79 kgr., železo mora tedaj v vodi na dno pasti. En kub. centimeter plute (korka) tehta pa komaj 1.4 grama, in en kub. centimeter vode 1 gram, torej premaguje tu vzgon težnost za 3.4 grama; pluta mora torej na površje.

Tu navedeno velja po razmeri tudi tedaj, kedar je telo v zraku. Našo zemljo obdaja ozračje; vsa telesa so tedaj navadno v zraku; na nje delujeta torej dve sili: težnost in vzgon. Vzgon je seveda v tem slučaju prilično manjši, nego tedaj, kedar je telo v vodi, kajti vzgon je sedaj enak težkoti (pezi) po telesu zaleženega zraka. Ker en kub. decimeter dima manj tehta, nego enaka mera zraka, je tu vzgon ve-

čji od težnosti, torej mora dim kvišku se vzdigniti. Vodik (vodeneč, hydrogen) n. pr. je 14 1/2 krat lažji od zraka; ako napolnimo torej balon iz zelo lahke snovi s tem plinom (gazom), bode težkota balonovega zavoja s plinom vred manjša, nego težkota po balonu zaleženega zraka; vzgon balonov bo torej zelo močnejši, nego težnost; balon se mora po tem takem z jako silo kvišku vzdigovati.

Na ta načela se je opiral Francoz Charles, ko je 27. avgusta leta 1783 prvi balon z vodikom napoljen v zrak spustil. Dne 1. decembra istega leta je veslal sam, spremljevan po prijatelju Robert-u, s pomočjo balona, 500 kub. metrov vodika obsegajočega v zraku visočine. Malo minut in uže sta bila prijatelja 1000 metrov nad Parizom. Vse mesto je bilo na nogah, vsi trgi in vzvišeni prostori so bili polni gledalcev in občudovalcev, še noben fizikalčen poskus ni bil poprej tako občudovan, kakor ta.

Ker tehta 1 kub. meter zraka obče 1.3 kgr., en kub. meter vodika pa le 0.09 kgr., je znašala balonova težnost 500 x 0.09 kgr. = 45 kgr., vzgon pa 500 x 1.3 kgr. = 650 kgr. Z ozirom na to, da je vlekla prva sila balon navzdol, druga navzgor, je bila sila, s katero se je balon vzdigoval, enaka 650 kgr. manj 45 kgr. = 605 kgr. Ako bi bili torej 605 kgr. peska ali druge tvarine na balon obesili, bi bil balon mirno nad zemljo plaval in bi se ne bil niti vzdigoval niti nižal. Začatkoma se je balon z jako hitrostjo vzdigoval, toda ker je v višavah zrak vedno redkejši,

10. febr. 1882 so bile omenjene krivice, ki se godé Slovincem na Beneškem; v „Eco“ od 15. marca 1882 — 10. odstavku je skušal depisnik stvar tako opisati, kakor bi bilo tankajšnjim Slovincem s samimi rožicami nastlano (konec je bil: iz natančnega pripovedovanja teh dejanj more vsak soditi, s koliko uresničnostimi je „Sočin“ dopis napolnjen“); „Soča“ dd. 28. apr. 1882 je ostala gledé glavne reči pri prejšnji trditvi: „... še rajši bi preklicali druge veliko večje krivice, ki se slov. narodu v Benečiji godé!“ — Slišali smo tedaj dva glasova: kdo ima prav? Jaz sem si tekoj mislil: Lah je Lah, in nisom upal vsega „Eco“-vemu dopisniku. Najbolje bo — pravim si — če pogledaš sam tja v Benečijo; saj ni daleč. In res, v dan sv. Mohora se mi ponudi lepa prilika, odpravim se v bližnjo duhovnijo Prosnid (uro bode od gorič. vikarijata Logje) gledat in poslušat, kako tam Boga molijo pa svetnike časté. Na kaj pa sem takega opazil? — Zarad detja niso mogli imei cerkv. obhoda, začela se je tekoj sv. maša. Nadejal sem se, da bom slišal slov. petje — varal sem se; čuti sem moral dolgo trajajoče „lajsanje“ (za to „petje“ se imajo neki Prosnidci zahvaliti nekdanjemu svojemu duš. pastirju „Pre-Angelu“ — Slovencu). Na to stopi na prižnico pr. g. M., župnik iz Ahtnega (Attimis), ter začne: — „Ciars miei christians! — itd.“ vse furianski! Poslušam, strim — neverjetno — pa resnično: Prosnid pa fur. pridiga! Grom in peklo! Kaj pa ljudje, ta čas? Otroci so igrali, dekleta po cerkvi sijala, stare mamke kimalo, možaki tobak njuhali, se pogovarjali ali kimali (Prav lepo! „Kaj ti ljudje, da so kristjani — Kaj Turki smo ali smo pejsani?“ — Kdo kriv: vevnice modre?)! Na to je bilo še: Tant, ergo, blagoslov, pa Dolcissimo Gesù; popol. spet lajsanje „Dixit Domin.“, Tant, ergo, blagoslov, Dolciss. Gesù. — Za Boga milega! — prašam pozneje — ali razumejo tukajšnji ljudje kaj laški? „Ja, tisti, ki gredo v svet, zastopijo nekoliko; pa prav malo jih je“ — bil mi je odgovor (Takó. In tisti, ki gredo v svet, odidejo po leti, t. j. zdaj; komu je tedaj veljala današnja pridiga: ali v čast „blaženemu“ Garibaldiju ali sv. — Irredenti? Ali pomislijo kaj ti ljudje: komu, čemu, zakaj se pridiga? ali bivajo tu „wegen des Wohles od. der Wolle“? ali jim je cerkev za „tajater“, ali za šolo labonstvu? Take misli so me lovile ta čas.) — Pa ali ne zna g. župnik po naše? „Ne zna, ne; pa saj gospod se je branil te-le fare, ker so tudi Slov. v njej, on pa slov. ne umeje; le službeno primoran je to faro sprejel... Potem ni čudo, da so Slov. nevoljni!“

Vis. gospoda, ali znate 4 vneoupajoče grehe? Kako se glasi tretji? Ali res imajo biti Slovenci tudi v 19. veku — tudi v dušnih zadevah Vaši helotje? Tedaj tudi 19. stoletje ima še svoje Wicinge? Nu, sedaj bi si pa skoro upal trditi, da za beneš. Slov. — v samo slov., ali pa v mešanih farah — ni ravno tako lepo oskrbljeno, kakor „Ecov“ dopisnik „farba“. (Prav slov. fare so: Sv. Peter Slov., Sv. Leonard Slov., Drenkija, pa Rezija*) Mešane fare pa: Ahtne, Attimis, Campoglio, Fojda (Faedis), Neme (Nimis) Pre-poto (2½ Slov.) Prestento, Tarcento.)

Morebiti pa ni zadosti slov. duhovnov, da bi jih mogli poslati med Slov.? So; saj so nekateri celó v Lahih nameščeni. Odprimo le Videmski Annuario eccl. per l'anno 1882; kar z imeni na dan! Tu so n. pr., p. n. gg. 1) Iv. Musoni v Vidmu (nu, pa ta g. je kanonik) 2) Iv. Črnoja v Vidmu (pa je profesor) 3) J. Črajač v Vidmu pri B. V. delle grazie (sicer pa potreben zarad slov. romarjev) 4) Val. Cuffolo v Ahtenski fari — pa v laški strani (sicer le zarad zdravja,) tedaj sopet nič za nas.) Dalje, kaj pa ti-le: 5) J. Jusič, ekonom v Vidmu. 6) I. Dreščak v Cedad-

* Prim. Baudouin de Courtenay: Resia u. die Resianer. Kasau 1876.

ponehavala je ona hitrost redno z oddaljevanjem od zemlje. Vsekakor bi bila prišla prijatelja v balonu do mesta v zraku, kjer je bil balon obstal; toda Charles je uže prej pipo odprl, da je plin izhlapljal ter balon padal.

Istega leta sta naredila brata Montgolfier v Parizu balon iz papirja, katerega sta s firnežem prevlekla ter z gorkim zrakom napolnila. Ker je gorki zrak lažji od mrzlega, je bil balonov vzgon večji od težnosti, tedaj je mogel balon se vzdigovati.

Odslej je bilo veslanje po zraku z baloni vedno navadnejše; dne 26. junija 1794. v bitki pri Fleurus-u so Francozi uže opazovali iz balona položaj avstrijske vojske. Leta 1804. sta dospela francoska naravoslovca Gay-Lussac in Biat v višave do 4000 metrov in kasneje pa Gay-Lussac sam do 7600 metrov, to je največja višina, do katere je človek sploh dospel. —

Sedaj pa, dragi čitatelj, vzdigni se z menoj v duhu v značne višine in oglejva si to veslanje po vesolnem zraku nekliko natančneje. V prvem začetku, ko se balon nad zemljo vzdiguje ter se čolnič (gončola), v katerem sediva, močno sūče, da nama skoro sapo zapira, ni to popotovanje kaj prijetno; polasti se naju neka tesnoba, nek strah, kateremu se pridruži občutek enak onemu, kateri princa na širokem morju sprejema. Toda kmalu, prej ko sta 1600 me-

ski fari sv. Martina? 7) J. Strazzolini v Čedad. fari S. Maria di Corte? 8) St. Kabaj v Verzegnisu, Tolmeškem arhidijakonatu? 9) Iv. Trusnič v Gaglianu? 10) J. Vogrič v Gaglianu? — Tedaj Lah se pošiljajo med Slov., dasi se nekateri branijo — kar ex offio i Slov. pa služijo v laških krajih? Res je — kakor je spoznati iz gorenjih vrst — teh nisem spravil mnogo skupaj; prvih štirih tudi po pravu ne morem semkaj vstevati; tudi priznavam, da utegnejo nastati okolnosti, da morebiti ni mogoče vselej storiti, kakor bi se želelo: Zakaj pa dotična vis. gospoda ne skrbi, da bi se slovenščina bolje gojila med videmskimi bogoslovci? Tu tiči pogrešek! Pred tremi leti — tako sem čul — so goriški bogoslovci nabirali slov. knjige, ter jih pošiljali v dar videmskim slov. bogoslovcem. Ti so jih zelo željno prebirali (tega sad je i danes videti); a dotični predstojniki tega niso radi gledali, celó zavirali so jim oči to hlepanje po izobraženju — iz strahu, da se ne narokajo iz takih knjig „resolucijonarnega duha“; pač pa so napeljevali slov. bogoslovce, naj se urijo v blaženi toskanščini. Od tega — pravim — bodo dobra 3 leta. Kako je zlat, mi ni prav znano; menda tako ostro ni več, vsaj zavirajo mari ne vaj v slovenščini. Vendar pa tudi nič ne storijo v ta namen, da bi se pospeševalo izobraženje v slov. jeziku pri slov. bogoslovcih. Ali bi to ne bilo mogoče? ali bi ne bilo prav? Pa dalje: ali pa bi ne bilo pametno koristno, ali bi ne bilo to v apostolskem duhu: če bi se našemu jeziku privadili tudi Lah za (vsaj morebitno) prihodnjo potrebo in porabo? Ali Vam je, Vis. gospoda, znano kaj o sv. Očetu Leonu XIII? ali poznate, kakega duha je On do Slovanov? Ali ima samo Lah dušo — Sloven nič — ali boste samo od laških duš odgovorjali? Ali ne veste, da ima duhoven ljubiti vse narode? Brati je bilo, da je v Cedadu nek lekarničar napravil poleg laškega tudi slov. razglas; mimo tega ima v lekarnici mladeniča, ki je več slov. jezika: Toliko storijo taki in enaki za „palanke“, in Vi za — duše ne? Nek Jud je dejal o svojem času: „O, če gre za denar, se kmalu navadim vsakega jezika, naj bo tudi še tako težak!“ — Vaši laški bogoslovci pa ne, ko gre za rešitev — duš? Če bi znal sv. pismo, bi Vam povedal: Vis. gospoda — Potentes autem potenter (Sap. 6. 7.)! Sveta jeza.

Komen, 8. avgusta. (Odgovor g. dopisniku iz Komna v zadnji št. „Soče“, — „Narodni dom.“) Gospod dopisnik v zadnji št. „Soče“ je popolnem opravičeno trdil, da Komen v vsakem obziru napreduje. Pisal je: „Eden zida, drugi obziduje, tretji krpa, četrta fika itd. Jaz menim, da z opazko itd. on je mislil: „peti hvali in obrekuje, šesti depise narekuje, sedmi naročila iz Komna prvič dopisuje“. Ali se ne čudiš, dragi čitatelj? Obrca! kolikor sv. sakramentov, toliko naprednjaških činov v Komnu. Slava!! Takih starešin, ki bi bili takó vneti za blagor občinski, kakor jih dopisnik opisuje, še ne poznamo, naj jih nam bolj označi.

G. dopisnik ni imel sreče; tako se godi ljudem, ki ne pišejo iz prepričanja, ampak po naročilu. Na prvi pogled zdi se ti v dopisu vse „ironija“, a če dalje bereš, videl boš, da dopisnik resno misli. Nerazumljivo nam je, kaj je mislil doseči g. dopisnik z opisovanjem švicarske hiše vis-à-vis poštnege urada. Mi o tej stavbi moremo i vemo le to povedati: Hišico bi bila rada občina kupila, z namenom, da jo podre in s tem nakloni komenskemu Taboru prijaznejše lice; ko je bil pa čas dražbe, zastopnikov občine ni bilo blizo ponavljalo se je večkrat v prvo, v drugo in tretje, boben je zaropotal, in hišica je ostala tukajšnjemu posestniku. Starašinstvo, resp. kolovodje izgarjali so se pozneje na pozabljivost, a vse jim ni pomagalo nič. Poleg tega bi vedel še povedati, da

trov visoko, kar se v malih minutah zgodi, preneha oti strah in oti občutek, vožnja po zraku je odslej mirna in pod nama vidiva zemljo kot čarobno zemljopisno mapo razprostrto. Mesta in sela so malo večja nego dian, ceste enake nitkam, zemljo prepregajočim. Reke so enake bliščečim se trakovom, gozdovi enaki zeleno-zametastim odejam, morje enako odsevajočemu zrealu, a o človeku ni duha ni sluha. Ko to opazujeva, sva zopet 1000 metrov višje, zmerom se bolj razprostira obzorje, a hribovi in druge posamične stvari, katere sva prej še dobro razločevala, zginejo, in zemlja je sedaj enaka pisani mapi. Nad nama se prikaže nov čaroben prizor: krasota in bliščoba oblakov, ki plamikajo in lesketajo, kakor ravnokar stopljeno srebro. Zmerom se bolj oddaljujeva od zemlje, uže sva 4000, 5000 metrov nad zemljo, nebo se nama kaže črno-sinje kakor po noči, zrak je redek, da jako teško dihana, toplomer kaže 100 mrzlot, besede so brezglasne, brez zverka, izstreljen samokres ne dá poka, temveč povzroči plesk, kakor da bi mokro polo papirja v šipo zagnal, sopuh mrzjuje pred nama kakor po zimi, tihota tu gori je neznosljiva, strašna. Hitro odprl tedaj pipo na balonu, da se vrneva na zemljo!

Z. Boldinov.

lastnik hišico popravlja in nič drugega. V tem je tedaj ves humor in ironija za zdaj nesrečnega dopisnika zapopadena. Kdor se more pa smijati, naj se sneje, jaz se ne morem.

S prvim delom svojega dopisa hvalil je neke starašine, katere, ni povedal (jaz menim „hautmane“), a se švicarsko hišo dal jim je nevedoč „klofuto“. Gosp. dopisnik, za zdaj „fiasško“!

Gledé na našo pošto to-le. Istina je, da naročniki svoje časopise iz radovednosti tudi v poštnem posloju odpirajo, a vendar ne za zagrajo v opravljenem oddelku, kar bi si vsled Vaše izjave lahko kdo mislil. Kaj enacega bodele tudi v Trstu, Gorici, Ljubljani in po vseh poštah opazili in še v veliko večji meri, nego tukaj, in vendar se nikdar človek nad tem ne spodtika. Kakor po mestih, tako najdeš tudi tukaj na mizi vso pisno pripravo in lahko za vsako potrebo se tukaj poslužiš. Da se tuji časopiši na pošti čitajo, to mi je neznano, in dasi sem prav obilokrat na pošti, nisem mogel še opaziti, da bi bila gs č n a. poštarica kaj enacega privolila. Ne znam tudi, da bi kedaj mark primanjkovalo in se s tem komu krivica ali škoda godila; in da se pošta o uradnih urah zapira; to ste tudi samo slišali g. dopisnik, a prepričali se niste. Nevljudnost očitati gospodični poštarici je tudi nepošteno, ker manire in postrežljivosti ji ne more pošteno srce odrekati; se vé, da človek, katerega vodi sama strast, in tira politiko kruhoborstva, posluževal se bode vsakoršnih pripomočkov. Pa vemo, kam pes taco moli. —

Ker se od vsacega spisa zahteva, da ima tudi kaj podučnega, zato svarim, ne vstvarjajte nicesar v strasti, in če menite kaj doseči, skušajte le poštnim potem in s častnimi pripomočki. — Kakor je bilo na pošti, menim, da bode tudi za naprej, če se komu ne zdi prav, naj se dotično osobje opozori ali pritoži, pa le z dokazi. Meni vse dopada, le poštna tabla ne, ker je nemšk napis, in ni čudo, da je ljudstvo dostikrat prišlo po koleke in tobak. A čujem, da se bode zboljšalo. Tako prav!

V Sezani se je obnesla veselica za „Nar. dom“ izvrstno. Videl si goste od vseh vetrov. Ta dan smo se v novič prepričali, da le v slogi je moč! Opazili smo v veselčnem odboru odlične ljudi vseh stanov, tako n. pr. iz starašinstva, uradništva, učiteljstva itd., gospoda župana pa na čelu. Tedaj vsi stanovi so delovali za jedno idejo, prekrasno misel!

Kaj pa Komen, drugo kraško mesto? Do zdaj še nič, vse molči, le tu pa tam se kdó oglasi in izraža željo, da bi se moralo v ta namen kaj storiti. Upamo vendar, da se tudi takaj ustanovi odbor, v katerem bodo vsi stanovi zastopani in pa tudi kakor drugod starašinstvo s svojim županom! — Čas je vgoden, skušajmo tudi mi vzdati kameu „Narod. domu“, kateri bode v ponos vsemu Slovenstvu! Po moči naj vsak pomaga! Slavni naš Gregorčič pravi: Dolžan ni samó, kar veléva mu stan, Kar more, to mož je storiti dolžan!

— b. —

Politični pregled.

V Ištu sta se sešla naš cesar in cesar Viljem. Cesarica se je bila peljala sama na kolodvor, ko je došel nemški cesar, in to, kakor pravijo, pomenja nenavadno prijaznost in prijateljstvo med našim in nemško-pruskim dvorom. Na to ozko zvezo se tudi naslanjajo, ko upajo, da egiptovsko prašanje se bo mirno rešilo, ali da vsaj ne spravi Evrope do vojske. Po izjavah Bismarkovih letošnjega leta in po namerah, s katerimi se hoče Nemčija v prvi vrsti doma utrditi in na zunaj varna ostati, tudi ni pričakovati, da bi Nemčija že zdaj kako nadlegovala Avstrijo. Bismark želi, da se Avstrija sama utrdi, da bi mu postala močna pomočnica; vsled tega tako rekoč indirektno podpira Taaffeja, da naj sporazumljenje s Slovani tudi izvrši, ker drugače bi ne bilo v Avstriji one kreposti, katere tudi Bismark išče v naši državi. Po vsem tem pa, če so take misli opravičene, ni se bati, da bi nas stari ustavoverci s prusko-nemškim vplivom začeli takoj zopet strahovati; in Taaffe v takem položji bi utegnil v korist državi tu in tam bolj podvizati, da se pravične zahteve nemških narodov v Avstriji zadovolé. Ako ima Taaffe zares mir pred Nemčijo, se mu ni treba bati, da se v pomirjevanji prengli.

Cesarjevič Rudolf se je s cesarjevno Štefanijo z Erdeljskega in Ogerskega povrnil. V tamošnjih gorah je bilo deževno in silno mrzlo vreme, še za lov ni bilo vgodno. Ljudstvo in magnatje so našega preljubljenega prestolnika povsod z največo navdušenostjo sprejemali.

Moravska dobi za Nemce nemške, za Čehe

češke šolske nadzornike. Tako je prav in naravno; tako bi bilo moralo vselej biti. Vendar pa ne pojde za Čehe vse gladko pot, ker min. Conrad je v najugodnejših slučajih, Slovanom nasproti samo polovičar, in nemški Herbstovski listi se čez mero hudujejo, kakor da bi se Nemcem krivica godila.

Na Kranjskem tudi „Brencelj“ vedno konstatuje, da Pirker je še vedno šolski nadzornik, in „Sl. N.“ svetuje dež. vladi kranjski, naj bi tudi ona poprašala, ali je ljudstvo z dozdanjim šolskim nadzorstvom zadovoljno.

Grško-orientalski cerkveni shod je zboroval v Černovicah in določil svoja pravila, vsled katerih sme samostojno upravljati zadeve grško-orientalske nadškofije v Bukovini.

Direktnih davkov in indirektnih davkov je bilo vplačanih v prvi polovici l. 1882 v Cislajtaniji skupaj 127,419.39 — mimo l. 1881 v tem času za 5,843.904 gl. v eč! Torej ima letos fin. minister Dunajevski ugodno stanje. Dac (nova colnina) bo odslej veliko pomagal.

Češki voditelj dr. Rieger tudi ni zadovoljen, da je min. Conrad ukazal češkim vseučiliščnikom delati izpit tudi iz nemščine, v tem ko Nemcem ni potreba češčine znati. In vendar trdi, da bo vlada izdala ukaz, da se uradniki na Pemskem ne bodo nastavljali, če ne znajo obeh dež. jezikov. Že to bo sililo oni ukaz preurediti, v kar tudi Rieger upa.

Ogerski minister za komunikacije Ordody je odstopil in vsled tega tudi drž. tajnik Hieronymi. Opozicijonci srbski imajo zdaj tudi svoje politične shode, pa se vrše nemirno in se razhajajo brez sklepov.

Kralj Milan pojde v kopeli preko Dunaja in Išla.

Kronanje ruskega cesarja se je odložilo. Francozi so dobili novo ministerstvo. Minister zunanjih zadev in predsednik je Duclerc. Novo ministerstvo, kakor ga opisujejo, je slabih močij, hoče pa se držati pasivne politike. Vse obsoja francosko zbornico, da je vsled intrig vrglo Freycineta; Francija bo vsled tega škodo trpela.

Španska hoče tudi stopiti iz zatišja in vplivati pri reševanju egiptovskega prašanja. Turčija se je udala Angliji, ona hoče razklicati Arabija kot puntarja in poslati 6000 mož v Egipt. S tem krdelom hoče se v družbi z Anglijo bojevati proti Arabiju. Turški poveljnik bo Derviš paša, angleški pa general Woolseley. Utegneta priti pa ta dva vojna načelnika v navskrižje, in potem bo morala Anglija sama Egipt pomirjati; to pa ji bo najljubše, ker je že zdaj dejanski sama gospodvalka nad Egiptom in bo imela potem še večjo pravico.

V Aleksandrijo se ubegli Evropejci že povračajo, in mesto se nagloma popravlja. Ali zaradi vode so v nevarnosti, da jim je bo premalo dotekalo.

Nadvojvoda Karol Ludovik v Ogleji.

3. t. m. zjutraj se je odpeljal iz Trsta v Oglej. Na postaji v Ronkih, takó rekoč na meji, ga je pozdravil deželni glavat Pajer in se mu je kot tak poklonil v imenu dežele. Postaja v Ronkih je bila vsa v lišpu z zastavami in slavolokom. Odborniki muzeja oglejskega in starešinstvo ronško in mnogo ljudstvo ga je tukaj pričakovalo. Potem se je odpeljal v Monaster, kjer je zajutrkoval. V častitljivi baziliki oglejski je bil pri maši, katere se je udeležila velika množica iz vse obširne okolice. Po tej svečanosti si je ogledal novi muzej, kjer ga g. graf F. Coronini v patriotskem govoru pozdravil. Narisal je v malo, pa vkrepkih potezah osodo Ogleja od rimljanske do sedanje dobe. Po popolnem propadu v srednjem veku, oživel je zopet Oglej, kakor nekdanj pod novimi Cesarji; cesarica Marija Terezija je obrnila svojo skrb tudi v našo deželo, ves čas pa je Oglej zvesto vdan Habsburški hiši. Nadvojvoda je pehvalil lepi govor g. grofa. Obšel je visoki gost ves Oglej po onih delih, kjer so izkopavali in po stari rimski cesti, katere kolovoz se v izdolbenih skalah še dobro pozna. Na to je sprejel razna zastopstva in tudi vodstvo zdraviliških kopelij v Grada. Popoldne se je vozil nekoliko okoli, in je prenočil v Monasteru, ki je bil še posebe ves olespan. Veteranci in občinarji oglejski

so priredili na večer, z dvema godbama na čelu, lepo bakljado nadvojvodu na čast.

Druzega dne ga je že na vse zgodaj ljudstvo friulsko navdušeno pozdravljalo, kjer koli je mimo šel. V Gradiški je najprej sprejel duhovništvo, in ji je rekel: Vidim, da ljudstvo je tukaj dobro, verno in zvesto Cesarju, mojmu bratu in moji Hiši. To mi je v tolažbo, in je Vaša zasluga, ki se trudite z verskimi načeli navdihniti ljudstvo. Potem se je začel pogovarjati prav prijazno. Popraševal je, kakó se to in ono imenuje po slovenski, in je primerjal slovenske izraze z besedami češkega jezika, katerega pozna dobro. Popraševal je, kakó je s cerkvami, šolami, in zatrdil, da hoče o vsem poročati bratu Cesarju. Navdušenost je bila tudi v Gradiški velika. V Fari se je bil tudi ustavit, kjer so ga pričakovali s šolsko mladino.

V Podgori so bili tega dne delavci prosti dela in Ritterji so po svoji stari navadi ves kraj prav splendidno ozaljšali bili. O sprejemu v Gorici smo že poročali; naj dodamo, da je nadvojvoda veteranskega predsednika tukaj posebno prijazno sprejel. V Sempetru je bilo tudi vse v praznični obleki, dopisnik „Novic“ se pa jezi, da je ljudstvo v popolnem slovenski vasi velikega obiskovalca rodovine Coroninijeve večinoma, če ne povsem, samo z Evviva! pozdravljalo. Ako je to res, potem Šempetrčani res zaslužijo veliko grajo. S takim obnašanjem sebe omadežujejo in takó rekoč direktno krivo o narodnostnih razmerah naše dežele poročajo. Saj še takó ne pridejo Slovenci skoro nikjer v dotiko z udi cesarske hiše, ker Slovenec nima sreče, da bi ga postavili na višje mesto, s katerega bi ntegnil tudi on o svojem narodu resnico poročati. Ravno za tega delj bi moral ljudstvo poučiti, kakó naj svoje navdušenje edino primerno izražaje. Cesarska hiša ljubi Slovence, cesar z nami sam govori rad slovenski, in ni se nam torej treba prekrivati, kakor imamo grdo to navado v pogledu na tujce. Sicer pa gospoduje enaka mladost tudi v Gorici ob takih prilikah.

Domače stvari.

Goriško veteransko društvo priredi v nedeljo 20. avgusta v praznik rojstva Njegovega Veličanstva cesarja, obhajaje ob enem rojstni dan prevzvišenega cesarjeviča nadvojvoda Rudolfa v Tominu u patriotsko svečanost, h kateri se povabljajo vsi p. n. društveni udje, dobrotniki in prijatli omenjenega društva.

Slavnostni spored v Tominu. V soboto 19. avgusta: 1. Godbeni sprevod s tominsko godbeno družbo. Udje Tominske, vojaške-veteranske podružnice se tega udeležijo. 2. Skazovanje udanosti in zvestobe do Najvišje cesarske družine od strani veteranov pred c. kr. okrajnim glavarstvom. Zvonjenje, streljanje, možnarjev, svečava in postavljenje zastav po trgu Tominskem.

V nedeljo 20. avgusta predpoludne. 1. O zoru godba, streljanje in svečano zvonjenje. 2. Tominski veterani pričakujejo Goriško deputacijo veteranov, ktera dospe v Tominu ob 8. uri zjutraj z lastno veteransko društveno godbo in z društveno zastavo, poslednja se izroči gosp. županu v varstvo. 3. Razvrstitev vseh veteranov. Sprejem društvene zastave. Slovesni odhod deputacij vseh društev, ktera se vdeležijo te svečanosti, na trg pred cerkev, kjer bode cerkvena slovesnost (sv. maša, Te Deum, blagoslov, cesarska pesem — kratki govor.) 4. Tesneja razvrstitev, po kateri sledi nagovor društvenega predstojnika. 5. Pregled uvrščenih veteranov in družih družeb po gosp. namestništvem svetovalcu in voditelju c. k. okrajnega glavarstva. 6. Defilovanje pred gosp. okrajnim voditeljem. 7. Skupno kosilo (Table d'hôte), ob katerem bode godba igrala. Opomba. Streljati se ima: a) o poglavitnih delih cerkvene slovesnosti; po nagovoru društvenega predstojnika; pri napivih Njegovemu Veličanstvu cesarju pri obedu.

V nedeljo 20. avgusta popoldne. 1. Ljudska veselica: začetek ob 4 urah popoldne, odhod veteranov k ljudski veselici brez zastave; vseh vdeležujočih se društev. 2. O prihodu političnega glavarja visoko skazovanje udanosti in zvestobe Njegovemu c. k. apostolskemu Veličanstvu, Njenemu Veličanstvu Cesarici, prevzvišenima Cesarjeviču in Cesarjevni in vsej cesarski družini. Obe godbi zaigrati cesarsko pesem; streljanje možnarjev.

Nadaljevanje veselice. 3. O mraku umetni (bengalični) ognji. Opomba. a) Ljudska veselica sestoji iz plesa in mnogovrstnih iger, enako onim v Praterji, kat. karuselj, streljanje v tarčo, loptanje, kegljanje. Na trgu bodo prodajalnice piva, vina in jestvin; b) za dobro postrežbo od strani gostilničarjev, kavarjev itd. se bode skrbelo; c) za izvršitev sporeda ustanovil se je v Tominu poseben odbor; d) goriška deputacija odrine ob 2 urah v noči, zbirališče je samski trg pri ljudskem vrtu.

Iz Solkana nam poročajo: Občnega zbora naše čitalnice se je preteklo nedeljo vdeležilo zadostno število društvnikov, kateri so po odpovedi g. Pezdica,

enoglasno izvolili g. T. Juga, nadučitelja, za svojega predsednika. V odbor pa so bili voljeni ti gospodje: Gomišček Anton, Ličar Andrej, Mozetič Alojz, Makuc Janez, Mlekuž, Pezdic Miha, Vuga Jušt, Vuga Jože. Denarničar je razkazal račun, iz katerega se je posnelo, da naša čitalnica je še dosti v dobrem finančnem stanju, v duševnem obziru smo za zdaj pa res slabom, ker nimamo zato zmožnih in čilih močij. Vendar pa se v sedanjih razmerah še dobro držimo. V kratkem vdbimo novega župnika č. g. Janeza Kolavčiča. Čast nam bo kmalu izpoznavati lastnosti in zmožnosti novega župnika, s katerimi se je doslej drugod odlikoval.

Mil. škof dr. Glavina je bil v nedeljo v Trstu slovesno in svečano umeščen. Pred stolno cerkvijo sv. Jušta so pozdravili novega pastirja c. kr. namestnik z vsemi svetovalci, vojaški in mornarski poveljniki s častniki in mestni župan s številnimi odborniki itd. Istega dne je izdal škof pastirski list, v katerem povdarja posebno „ljubezen, edinstvo in mir.“

Vabilo k narodni slavnosti, katera se bode v spomin pokojnega slovenskega pesnika in pisatelja Jos. Jurčiča 15. avgusta 1882 l. vršila na Muljavi in v Zatičini. Program: I. Slavnostni gostje, pevski zbor ljubljanske čitalnice, „Sokol“ in mestna godba se zberó v Ljubljani na cesarja Jožefa trgu pred staro hranilnico, od koder se točno ob pol 5. uri zjutraj za Gradom odpeljejo na dolensko cesto. II. V Šmarjli se Ljubljancem pridruži šmarijsko gasilno društvo s svojim načelnikom g. županom V. Ogorčecem. III. Ob pol 7. uri zjutraj pri g. županu Fr. Koščaku na Grosupljem. IV. Točno ob pol 8. uri odhod po novi cesti čez Krko na Muljavo. V. Slavnost na Muljavi: 1. Ob 10. uri velika péta maša, katero služi s pomočjo domačih gg. duhovnikov c. kr. profesor in alozijjeviški vodja g. T. Zupan. Pri maši poje pevski zbor ljubljanske čitalnice. 2. Odkritje spominske plošče na Jurčičevem domu. Slavnostni govor govori g. notar Janko Kersnik. Pevci po govoru zapoje Jenkovo „Molitev“. Po svečanosti je odhod v Zatičino, potem v Višnjo Goro. Opominja. Ob neugodnem viemenu odkrije se spominska plošča brez posebne slovesnosti. K obilni udeležbi vabi podpisani odbor vse domoljube in vsa narodna društva. Želeti je, da bi se narodna društva udeležila slavnosti in corpore s svojimi zastavami, ali pa da bi poslala vsaj svoje deputacije. V Ljubljani, v 8. dan avgusta 1882.

Slavnostni odbor.

V pomislek. Gledé na narodni praznik 10. sept. v Trstu nam pišejo s Črnega Vrha: Znano je, da je naša največa narodna svečanost v Trstu za gotovo dne 10. sept. odločena, in da bode ravno takrat vsak narodnjak od blizu in daleč, komur je le mogoče, naš Trst in veliko razstavo njegovo obiskal. Dveh potij v takih zadevah pa skoro nikdor rad ne dela. Ljubljancem na pr. in mnogim drugim nikakor ne kaže dne 3. sept. — Postojno in dne 10. sept. — Trst obiskavati, marveč vse z eno potjo (dne 8. sept. v Postojno in dne 10. sept. v Trstu) opraviti. Dne 8. sept. naj bi se postojnski enaka veselica (mesto v Vipavi) letos tudi v Gorici priredila za v Trst potujoče Kanalce, Tolmince, Bovčane, Korošce itd.; v Istri (na pr. v Kastvi) pa za Hrvatate in tamošnje Primorce tudi dne 8. sept., da bi potem dne 10. sept. od vseh 3 strani ob enem v ogromnem številu v Trst dospeli, od 4te strani pa vrli Dalmatinci po morji, in da bi vsi tudi najodličnejše pevce seboj pripeljali, ter ne le po ogromnem številu, ampak tudi po omiki in umetnosti Nemcem in Lahom imponirali.

Dostavek ured. Ta nasvet, praktičen in ob enem političen, je premišljevanja vreden, obžalujemo pa, da gledé na Gorico se prej ko ne ne obstini, ker glavne moči so se za velike počitnice razkropile v hladnejše kraje. Kolikor se dozda vé, bo svečanost 10. sept. v Trstu nenavadno velika in, upamo, povsem imponantna. Pridejo „Ljubljanski Sokol“ iz Zagreba, „Savinjski Sokol“ s Spod. Stajerskega, potem pa tudi več hrvaških in slovenskih pevskih društev, čitalnic in drugih narodnih društev s Slovenskega, Hrvaškega in iz Istre. Rodoljubi iz vseh krajev naj se narodnim društvom pridružijo!

G. Simon Rutar, profesor v Spljetu, je nevarno zbolel za vročinsko boleznijo in leži zdaj v nezavesti. „Slov. Nar.“, kateremu to žalostno vest poročajo, dostavlja, gotovo v imenu vseh rodoljubov, iskreno željo, da bi se zdravje povrnilo temu plodnemu in učenemu slovenskemu pisatelju!

Vekoslav Spinčič je v Istri slavno zmagal ob volitvi v dež. zbor in sicer s 60 proti 13 glasovom. Srčno se veselimo te narodne zmage v Istri, priča nam, da se začne gibati tudi ubogi in zatrti narod hrvaški proti lahoastvu, ki deluje Hrvatom in Slovincem istrskim v največo pogubo v gnotnem, dušnem in narodnem pogledu. Zmaga je toliko pomenljiveja, ker nasprotni italijanski kandidat je bil nek notar Del Bello, ki je še precej zmeren. Narod se ni dal zapeljati; naj bi odslej vselej zmagovalec ostal!

Ljudska veselica v Sežani je bila, kakor skoro z istimi stavki po listih poročajo, nenavadno lepa, navdušena in razmerno velikanska. Tržaški vlak je bil pripeljal okoli 400 gostov izmed udov Slovanske čitalnice, Delavskega društva, 6 „Sokolov“ v novi opravi, veteranskega društva in njegovega načelnika Rake-ja in drugih Slovencev. Iz Ljubljane so bili došli gg. dr. Staré, dr. Papež in J. Hribar, tajnik društva „Narodni dom“. Postojnski gostje, čitalničarji, so bili došli z zastavo. Gostov je bilo tudi iz Postojne, Senožeč in iz raznih krajev kraških. S kratka udeležencev je bilo mnogo, in med njimi tudi mnogo laških, ker pri tomboli so se razglašale številke v slov. in ital. jeziku in je bilo tedaj zbrano okoli 2000 ljudstva. Godba Jelčić je svirala samo domate, plesišče je bilo veliko. Pevci so bili skoro samo učitelji iz okolice in Krasa; peli so izvrstno, in je ugajal, kakor vselej in povsod Kocjančičev: „Oblaček“. G. župan Mahorčič se je z govorom odlikoval tega dne, in je obilo hvalo žel zato. G. Rakeju so ta večer od vseh strani čestitali zaradi njegove spretnosti ob hudodelstvu in Tratu.

Vse se je prav dobro obneslo, navdušenost je trajala od začetka do konca. Petarda irredentovska je dobro vplivala na to veselico, ker kazalo se je, kakor da bi konservativni elementi drug pri drugem zavetja iskali in se hoteli bratiti tudi Lahi in Nemci s Slovenci pod cesarsko zastavo. Da bi vselej tako bilo in vedno tako ostalo!

Novo slovenske šolske knjige naši šolniki pridno spisujejo. V „Narodni tiskarni“ v Ljubljani se tiska zdaj Geografija neumornega slovenskega pisatelja, odličnega strokovnjaka g. Jan. Jesenka. Pri Kleinmayerji v Ljublj. se tiska latinsko-slovenski slovar. Profesor Erjavec je letos v malo tednih dovršil prekrasen prevod Somatologije in že spisuje Mineralogijo. Aritmetika prof. Celestine je že dostiskana. Tiska se tudi fizika Senokovičeva. Po takem bi dobili Slovenci v istem času fiziko od dveh različnih pisateljev. Kakor se kaže, si hočejo pisatelji v spisovanju šolskih knjig tudi pri nas konkurenco delati; dobro! Tekmovanje po dosedanjih skušnjah doslej tudi Slovincem ni škodovalo.

Mariborski abiturijenti priredijo v Ptujii veselico v prostorih „Narodnega doma“ dne 13. avgusta 1882. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Lepi program bodo izvrševali dijaki v družbi čitalničnega pevskega zbora v Ptujii in dveh sodelujočih gospodičinj.

„Kornblumen“, priljubljene plavice cesarju Viljemu, nosijo po največ na Pemskem; to „modo“ bomo videli odslej neki tudi v Ljubljani, kjer Evine hčerke nemškega in menda še bolj nemškutarskega pokolenja že začenjajo krasiti si klobuke s takimi cveticami. Kakor se vidi, Vi, Ljubljančanje, ste pa vendar mnogo za nami Primorci. Od kedaj že nosijo skrivno in javno goriške Lahinje (Italijank imamo takó malo, kakor Vi Nemci) cvetice marjetice (margherite), priljubljene pa Marjeti, italijanski kraljici.

Grof Karol Hohenwart je bil te dni v Ljubljani, kjer je prejel pri c. kr. deželni vladi slovesno imenovanje in častni naslov za vrhovnega dednega pristolnika (Truchsess) v vojvodstvu Kranjskem in v vindiški marki; potem je bil v soboto grofu na čast pri dež. predsedniku obedi, pri katerem so bili navzoči c. kr. vladini svetovalci in župan Grasselli.

„Slovenski Pravitnik“ donša v 7 šte. med drugim: Prisega ljubljanskega mesta. Nekdaj in sedaj — slovenski jezik pri sodnijah. — Kako se je obnašati občinskim zastopnikom pri sestavi imenika porotnikov.

Nagrobni spomenik pokojnemu slovenskemu pisatelju Samostalu (Matej Tonejec) se odkrije s primerno svečanostjo v nedeljo, 13. t. m. v Gorjah pri Bledu. Kolikor je lišati, udeležé se mnogi rodoljubni tega odkritja; saj se pa tudi ponuja lepa prilika za izlet v najlepši kraj vse Kranjke.

Hartleben's Illustrirter Führer durch Triest (ilustrovani vodnik za Trst in okolice. Tudi za izlete v Oglej, Gorico, Pulje, Reko, Benedke, po Istri, istrskih otokih in na pontebsko železnico. 10 pol v osmerki. Večan, kakor Baedeker. Stane 1 gl. 50 kr. Ta knjižica, v nemškem jeziku pisana, je nenavadno marljivo in bogato sestavljena, in ponuja nepoznanih snovij tudi domačincem. Tudi Slovincem bo dobro služila, zlasti onim, ki se udeležijo razstave in si hočejo ob tej priliki Trst še posebe ogledati. Ilustracije, katerih je 36 s petimi zemljepisni in krajepisi, se po natančnosti odlikujejo. Knjiga je zares priporočila vredna; dobiva se po vseh knjigarnah.

Tiskavnice najnovejšo sestavo, potrebujejo malo prostora, tiskajo s podvojeno naglostjo proti prejšnjim tiskavnicam, so ročne, trdno in trajno sestavljene, se izdelujejo od najmanjšem do največje velikosti za velike vinorejce. Garancija, spricerala o 1000 že izdelanih tiskavnicah. Pisane podobe in cene na zahtevo brezplačno in franco. **Greznitz malini** najnovejšo sestavo. Naročbe naj se podvižejo, **ST. MAYBARTH & Co.** na Dunaji II, Praterstrasse 68. Fabrik in Frankfurt a. M.

V veliki dvorani
restavracije
„EVROPA“
na Travniku
veliki artistično-historično-plastični
MUZEJ.

Enak toliko slovečemu Panoptiku
M. DUSOT-A v Londonu.

Edin svoje vrste.

Mnogo slik iz voska v naravni velikosti; razni prizori, družine, šege, zgodovinski spomini, vojaki, cesarji, prizori iz rusko-turške vojske in zasedanja Bosne in mnogo zanimivih oseb. Slike izdelane od prvih mojstrov dunajskih, pariških in londonskih.

Vstop 20 kr., za vojake in otroke 10 kr.
Odprt ob delavnikih od 2—10 zvečer, o praznikih od 9 dop. do 10 zvečer.

L. Veltée, lastnik.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vsch evropskih državah s sijajnim uspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti, sosebno proti kroničnim in luskinstim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potanju nog, prhljaju na glavi in bradi. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določeno **Bergerjevo milo iz smole** in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z uspehom na mestu mila iz smole **Bergerjevo med smolnato-žvepleno milo**; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino **Bergerjevo smolnato žvepleno milo**, ker zunanja ponarejanja so brezuspešni izdelki. — **Kot neostro milo iz smole** za odstranjenje nečistosti na polti, zoper lisasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetično milo za vmivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi: **Bergerjevo glicerina milo iz smole**, ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. v brošuro vred.
Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Heil v Opavu
Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarj F. Cristofolletti (Zanetti) in A. Franzoni.

POZOR!

Božjast. Oni, ki bolehalo zaradi krča ali živcev, in vsi ki se zanimajo za take bolezni in iščejo gotovega zdravila, naj si zaupno priskrbe brošuro dr. Boas-a. Brezplačno in franco jo razpošilja **DR. BOAS** Pa. is, Avenue Kléber, 10 Champs-Élysées. Bela Parlagi, prej firma Brachfeld et Wellisch München, zdaj Paris Avenue Wagram, 29 ne razpošiljajo več moje brošure, ker sem jim jo odtgnil.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozratnejše žilodolne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrik in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper arcopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici **Cristofolletti v Gorici**, v Trstu v lekarni **C. Zanetti** in **G. B. Rovis**, in v lekarni **Alla Madonna** v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika; da se more izvrstna ura za pelevico cene kupiti.

VELIKA RAZPRODAJA

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognile i zato se je mnogo delalcev izselilo, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva znameniteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvenredno kr. no vrezljane i vezene i po ameriškem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poročstvo za v-ako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni popolni, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopom, izvenredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvaniški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25, zdaj ona le po 10 gl. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebro-nikla, na 15 rubinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim plošnatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ona le gl. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopem in srebro-nikla, kristalnim plošnatim steklom na 8 rubinih, najnatanjčnje repasirane, z verižico, medaljonom i žametnim omijem, poprej gl. 15, zdaj ona le gl. 5.60

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen tega električno pozlačene, najnatanjčnje regulirane. Te ure so poprej stale 23 gl., zdaj pa stoje le gl. 13.10

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 I. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočnije na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastonj verižica, medaljon, stui iz žametna i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospé, na 10 rubinih, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode ali gospé, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zld z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 8 gl. 75 kr.

650 ur budilno z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatanjčnje regulirane, tudi pripravne za misne pisarce; poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepšo izdelani visoki goiški omarici, navijajo se vsacih 8 dni, najtočnije na čas regulirane, izvenredno tope i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 letih dojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa izjemno le 15 gl. 75 kr.

Kadar se naročujete ure z nihalom, treba je pri- tožiti zagotovitino. Napis:

Razprodaja ur urarnice Ph. Fromma Dunaj, Rothenthurmstrasse št. 9, partere

št. 529.

Razglas.

Oddaje se izdelovanje občinskega vodnjaka v Nabrežini. Podvzetniki, ki želé prevzeti to delo, naj pošljejo svoje ponudbe (oferte) do 13. avgusta t. l. podpisanemu županstvu, pri kterem si lahko vsak tudi ogleda načrt izdelovanja. Delo je cenjeno 1500 gl.

ŽUPANSTVO V NABREŽINI,
dne 3. avgusta 1882.
Župan:
Caharija.

V sladčičarni

Anton-a Baumann-a & Co.

v Gorici. Via Seminario št. 8

izključna zaloga

vin pridelka pl. FABRIS-A iz Sv. Florijana v Brdih. Vino burgundsko staro steklo po 70 kr. „Pikolit prav star“ „ po 60 kr. „Kdor vzaame več, se mu cena zniža.